

Případné válečné zločiny v Palestině začne řešit Haag, Izrael je proti

SZ seznamzpravy.cz/clanek/pripadne-valecne-zlociny-v-palestine-zacne-resit-haag-izrael-je-proti-141102

Podle deníku The Times of Israel se rozhodnutím otevírá cesta k zahájení vyšetřování možných zločinů Izraelců a Palestinců kvůli činům v Pásmu Gazy a na okupovaném Západním břehu i ve východním Jeruzalémě. Izrael verdikt kritizoval, palestinská autonomie ho však přivítala. Ta se k Mezinárodnímu trestnímu soudu (ICC) připojila v roce 2015, Izrael jej ale neuznává a tvrdí, že pravomoc soudu se na palestinská území nevztahuje.

Mezinárodní trestní soud (ICC)

ICC vznikl v roce 2002 a je nezávislým orgánem, který není součástí OSN. Jeho úkolem je soudit pachatele zločinů proti lidskosti, genocid a válečných zločinů ve světě. Návrhy na zahájení procesu může podávat stát, jehož se případ týká, žalobce tribunálu nebo Rada bezpečnosti OSN.

„ICC ignoruje skutečné válečné zločiny a místo toho pronásleduje Izrael, stát se silně demokratickou vládou, která ctí vládu práva a který není členem ICC,“ citovala tamní média izraelského premiéra Benjamina Netanjahua, podle kterého se ICC zachoval jako politický orgán a nikoliv jako soudní instituce. „Tímto rozhodnutí ICC porušil právo demokracií hájit se proti terorismu.“

Později Netanjahu na svém twitterovém účtu zveřejnil ještě kritičtější video, ve kterém ICC obviňuje z „čistého antisemitismu“. Podle premiéra navíc ICC odmítá vyšetřovat „brutální diktatury, jakými jsou Írán a Sýrie, kde denně dochází k hrozným zvěrstvům“. Oznámil také, že s „touto zvrácenou spravedlností“ bude bojovat ze všech sil.

Prime Minister Benjamin Netanyahu:

"When the ICC investigates Israel for fake war crimes – this is pure antisemitism. The court established to prevent atrocities like the Nazi Holocaust against the Jewish people is now targeting the one state of the Jewish people. " pic.twitter.com/EKfk8cqJwr

— PM of Israel (@IsraeliPM) [February 6, 2021](#)

Palestinský ministr pro civilní záležitosti Husajn Šajch naopak verdikt panelu ICC označil za „vítězství pravdy, spravedlnosti, svobody a morálních hodnot“. Ministr zahraničí Rijád Málíkí pak dokonce prohlásil, že rozhodnutí „otevívá dveře snaze o trestní odpovědnost za nejvíc do očí bijící zločiny, které byly a nadále jsou páčány na palestinském lidu“.

Vyšetřování by se však podle Amnesty International mohlo rovněž týkat i údajných zločinů spáchaných palestinskou stranou, píše americký list The New York Times (NYT). K těm patří jednání úřadů na Západním břehu Jordánu, které se měly podílet na mučení svých protivníků a podporovat útoky na izraelské občany.

„Je nejvyšší čas, aby se izraelští a palestinští pachatelé nejzávažnějších zneužití - ať už válečných zločinů spáchaných během nepřátelských akcí nebo rozšiřování nezákonných osad - postavili před spravedlnost,“ cituje NYT Balkees Jarrahovou z mezinárodní

organizace Human Rights Watch. Rozhodnutí soudu podle ní „konečně nabízí obětem závažných zločinů skutečnou naději na spravedlnost po půlstoletí beztrestnosti“.

„Vážné obavy“ kvůli verdiktu panelu ICC už vyjádřily Spojené státy, uvedla agentura Reuters s odvoláním na mluvčího amerického ministerstva zahraničí Neda Price. USA k ICC také nepřistoupily a loni navíc tehdejší americký prezident Donald Trump uvalil sankce na některé činitele ICC, včetně jeho hlavní prokurátorky Fatou Bensoudaové. Ta totiž prosadila i zahájení vyšetřování možných válečných zločinů americké armády v Afghánistánu.

Rozhodnutí k jurisdikci ICC si vyžádala kvůli statusu palestinských území právě Bensoudaová, která už v roce 2019 uvedla, že z předběžného vyšetřování zahájeného v roce 2015 podle ní vyplývá, že na Západním břehu Jordánu či v Pásmu Gazy byly páčány válečné zločiny. Netanjahu v reakci na její vyjádření už tehdy obvinil ICC z antisemitismu.

Izraelská média loni napsala, že na seznamu lidí, které by mohl ICC soudit, jsou dvě až tři stovky osob, včetně premiéra Benjamina Netanjahua a jeho koaličního partnera a ministra obrany Bennyho Gance. Délka seznamu napovídá, že jsou na něm i lidé z nižších pozic; například ti, kteří vydávají povolení pro výstavbu židovských osad, a nižší důstojníci.

Bensoudaová, které letos v červnu končí funkční období hlavní prokurátorky ICC, už dříve uvedla, že vyšetřování se zaměří na operaci izraelské armády z roku 2014 proti radikálnímu hnutí Hamás, které ovládá Pásmo Gazy. Při tomto konfliktu, který trval necelé dva měsíce, zemřelo přes 2000 Palestinců a několik desítek izraelských vojáků.

Dále by se mělo vyšetřování týkat izraelské osadnické politiky na okupovaných územích, kterou většina států považuje za porušování mezinárodního práva, i reakce izraelské armády na protesty na

hranicích Gazy a Izraele z let 2018 a 2019, kdy přišlo o život několik Palestinců. Izrael si vysloužil mezinárodní kritiku za to, že proti palestinským protestujícím, z nichž někteří házeli na hranici na izraelské vojáky kameny a zápalné lahve, používal střelbu ostrými náboji.

Rozhodnutí přišlo navzdory tomu, že se proti vyšetřování již dříve postavilo několik zemí, včetně Německa, Maďarska a Česka. Ty si totiž stojí za argumentem, že palestinské oblasti nespadají pod jurisdikci ICC, ten by nejdříve musel rozhodnout otázku státnosti Palestiny.

„Podle těchto států Palestina není stát podle relevantních pravidel mezinárodního práva. Soud tudíž nemá jurisdikci, neboť být státem je podmínkou sine qua non. Naopak Palestina, Arabská liga, Organizace islámské spolupráce, další organizace a mnozí odborníci chtějí soud přesvědčit, že jurisdikci na území Palestiny vykonávat může,“ napsalo v březnu minulého roku Centrum pro lidská práva a demokracii.